

LA VALL DE CAMPCARDÓS

TRENTA ANYS DE SOLITUD

per PAKO SÀNCHEZ PANADÈS

Corrien els principis dels noranta quan, acompanyat de la meua dona i un grup d'amics, ens endinsàvem a la Vall de Campcardós durant una de les etapes del vagareig que, per nosaltres, representaria aquell llarg estiu.

Haviem trencat amb totes les obligacions laborals, socials i familiars per dedicar-nos exclusivament a allò que desitjàvem: passar tot el temps possible a la muntanya, viatjar, escalar, ... amb tot el temps del món i amb els calés curosament administrats. Sentíem com corria constantment la saba renovada de la joventut pels nostres cossos, els dies eren com paraules d'una pausada poesia, gairebé ens ruboritzava la sensació de llibertat assumida... Personalment, i amb la infidel perspectiva del temps, recordo aquella època gairebé com un conte de fades, com un petit tresor que guardo, gelosament, en la meua memòria.

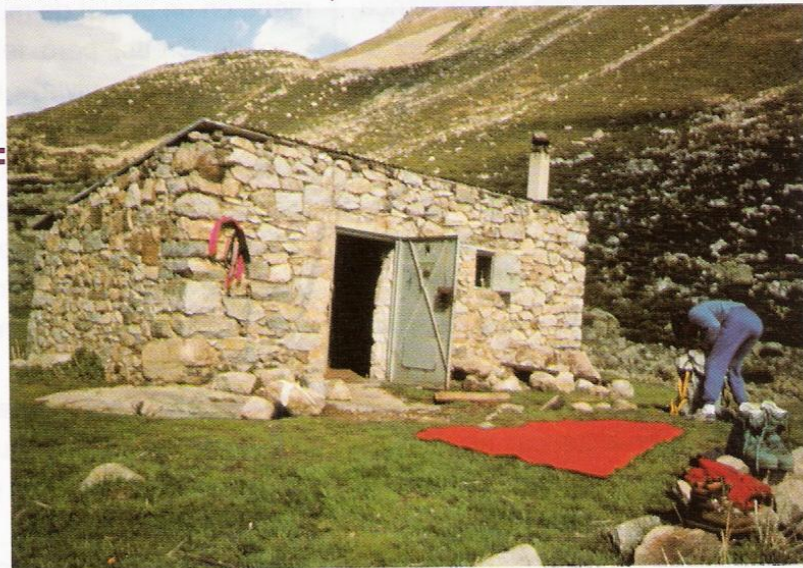
Era la segona incursió que fèiem a la vall aquella temporada. A mit-

jants maig vam pujar per escalar la cresta que enllaça el Peiraforca amb el Roc Colom. Va ser un intent massa prematur, l'abundant neu ens va sorprendre i va passar factura a la nostra impaciència.

Ara érem cinc els benvinguts. Corrien els dies de la vigília de Sant Joan. La neu havia reulat força, el sol feia justícia i els dies eren llar-

guíssims. Tota la vall era un esclat de natura.

En arribar a la cabana de Campcardós vam entrar per menjar. A fora, el temps amenaçava tempesta, i teníem més ganes de dinar que no pas de muntar la tenda. Vam trobar la cabana completament desendregada, hi havia pots de cafè, aliments secs i una olla plena de brou i carn; sobre la taula, en-

Cabana de Campcardós

vaïda d'engrunes de pa, hi restava un plat completament brut i una cullera amb regalims gelatinosos que l'enganxaven a la fusta.

Era obvi que hi habitava un pastor i que no feia gaire que havia sortit. Vam fer lloc a la taula i ens vam preparar el dinar. A mig tiberi la porta de la cabana es va obrir de cop: vam veure, a contrallum, la figura retallada del pastor. Presentava un aspecte deixat i brut, amb una mirada que, en aquell moment, ens va semblar molt hostil.

Ens vam afanyar a recollir-ho tot, adreçant ràpides i nervioses salutacions al pastor, que restava momificat i silenciós al mateix lloc. Un minut més tard, quan ja érem a la part exterior de la cabana, va girar el cap i, sense gairebé moure els llavis, va dirigir-nos, com un trist sospir, les primeres paraules: **—Si tan sols volia una mica de companyia...**

Cap al capvespre volíem celebrar Sant Joan amb un petit foc. Calia doncs guanyar-se la confiança del pastor. Al capdavant, per ell la llenya tenia una utilitat pràctica, i no volíem que el nostre ús fos interpretat com un abús.

—Mestre, volem fer foc aquesta nit per espantar les bruixes, que li fa res? ...

—... home ... si aneu a buscar-la una mica lluny,...

Ens vam posar mans a la feina, i què millor per a trencar el gel que engrandir les reserves de llenya que el pastor guardava curosament a la cabana i, tot aprofitant la benentesa, convidar aquell home soli-

tari a un tros de coca. Més tard, mentre tots cinc sopàvem dins de la tenda, a l'aixopluc dels inquisitius mosquits, el pastor va apropar-se unes quantes vegades per agrair el detall. Amb la nit ja entrada, es va asseure dins del cercle que havíem format al voltant del foc.

—I així, vosaltres, d'on veniu?

—De Barcelona.

—Ah, Barcelona!, que bonica la ciutat, recordo que vaig fer el servei militar al «cuartell» del Bruc... que eren macos els camps i els conreus que l'envoltaven!

—Home, ara es faria creus de com ha arribat a canviar.

—Vols dir?. A França si que tot és diferent, però a Espanya, no sé fins a quin punt les coses han canviat...

—...

—..., Ara, ben mirat, la darrera vegada que vaig estar a Lleida, el carrer gran, l'havien empedrat.

Ell era nat, si no recordo malament, en un poblet de muntanya del Cap de Creus, però feia més de trenta anys que vivia a la part alta del Vallespir, motiu pel qual el seu català tenia un accent molt afrancesat. Cada any, des de feia tres dècades, era contractat per diferents amos de ramats per fer-se càrrec dels animals que pasturaven a la Vall de Campcardós.

—Trenta anys passant ací els estius; ja en fa vuit que ho vull deixar perquè ja sóc gran... en tinc més de seixanta.

Amb cava i coca la conversa va anar fluïnt.

—I què voleu fer, ací?

—Venim a fer una estada per escalar la cresta del Roc Colom, i potser, per fer quelcom més.

—Ah, el Roc Colom!, mal país! Fins i tot les cabres no pugen cap al rocam per por de trencar-se les potes. Aneu cap a l'Envalira, que és molt més «maco», hi ha una bona caminada de més de dues hores per assolir el cim.

—...

—No acostuma a quedar-se gent ací per dormir; tothom va de pas, molts gavatxos pugen o baixen, però ningú no hi resta. Abans sí que venia gent, fa anys van passar unes quantes estiuades uns joves que es feien dir «hiphis», em feien llàstima? eren gent de ciutat, amb pares amb calés, i venien ací a malviure, tenien gallines lliures que s'escapaven, les cabres se'ls morien perquè no les sabien munyir, i les pobres bestioles arrossegaven unes marelles immenses fins que queien malaltes. Els mateixos «hiphis» es posaven malalts sovint, es passaven el dia banyant-se i recollint flors i aglans, i es passaven les nits tremolant amb sacs de plomes de gallines que ells mateixos es feien. I sempre cantaven i fumaven i es drogaven, pobra gent. I eren fills de ciutat, amb pares amb calés. I totes les nits de festa, i sempre amb drogues... França és un país ben estrany. Hi ha drogues a Espanya?

—...

—I ara encara pitjor. Segons diu la gent i les notícies els joves

PIRINEU

resten a ciutat, però es droguen encara més i ara agafen aquella malaltia de la SIDA, ... ja sabeu, a França hi ha molta SIDA, ... És un país ben estrany. També hi ha SIDA a Espanya?

El pastor mantenia el que es podria dir un monòleg. Nosaltres restàvem una mica desorientats per les preguntes que ens feia i per la seva visió original del món.

—**Doncs ací tinc «quinze-centes» ovelles, unes cap al Puigpedrós, altres cap a l'Envalira, i les més malparides tiren més enllà de la carena i van al Pas de la Casa. Demà aniré al poble; cada dues setmanes vénen amb un jeep a portar-me menjar i jo ho aprofito per anar al poble a dinar bé, saludar els amics i «enterar-me» del que ha passat a les notícies.**

L'endemà vam crestejar la carena del Peiraforca al Roc Colom, amb el dolç gaudir de les bones jornades d'escalada pirinenca... diversitat de paranyes de roca, bona escalada, ràpels volats, trams aeris.... La nostra harmonia era envejable, i amb la força de la joventut ens barrallàvem per fer els llargs de corda de primers. De baixada, ja de nit, vam creuar el «mal país» dels tarterams del Marfaig. Quan vam arribar a la tenda el pastor encara no havia arribat.

Després de la llarga jornada, la nit va ser dolenta: ningú no volia fer bivac. Vam dormir tots cinc a la tenda. Els mosquits van tastar els nostres cossos com a bons gurmets, i tot cal dir-ho, va aflorar certa tensió i alguna picabaralla entre nosaltres.

Arribant al Roc Colom

L'endemà, i per tal de fer fugir els mals esperits, vaig marxar sol cap als Pics d'Envalira. Llavors patia una greu malaltia que, amb el temps, he pogut controlar: caminar pel sol gust de caminar. En aquella temporada la infecció era tan greu que sovint, quan anava sense company, no sols caminava, sinó que també corria. En qüestió de poc temps vaig recórrer tot el fàcil cordal que discorre des del Pic Negre d'Envalira fins al Pic de la Vinyola, i vaig baixar cap al sud, cap a la cabana. Els meus companys havien marxat cap al llac, i el pastor restava a la cabana.

—**Jove, els teus amics han marxat a banyar-se. D'on vénis tot sol?**

—**Vinc dels cims d'Envalira. He pujat el Pic Negre en menys d'una hora.**

—**Què dius ara?, nano no m'ensarronis que ja en tinc poc i vaig néixer abans que tu. Al Pic d'Envalira hi ha més de dues ho-**

res; et deus haver equivocat de cim.

—**Potser sí.**

A la tarda, havent dinat, vam fer pinya altra vegada. Nosaltres manteníem una veritable croada per defensar-nos dels incessants atacs; dels mosquits. El pastor es reia de nosaltres.

—**Cal deixar-los fer, home.**

Mitja dotzena de mosquits feien esforços per perforar la pell del front del pastor; ell els deixava fer, sabia que el treball dels insectes era en va i que aviat marxarien a la recerca de carns més joves.

Al capvespre ens explicava certes històries ben recargolades d'un amic seu de vuitanta anys que l'havia abandonat la dona, que, si fa no fa, tenia la mateixa edat.

—**Es va tornar boja. Jo, un bon dia, veient com patia el meu amic, li vaig dir: ... No seràs pas tu, mala dona, la que ara als vuitanta et dones per drogar-te i enganyar el teu marit!**

I que si «hippis», i que si drogues, i que si SIDA. Cap a la nit li vaig dir:

—Mestre, demà marxem al matí. Que li faria res si ens fem unes fotos junts demà abans de marxar?

—Humm ... —en va contestar incomodament—. A quina hora us aixecareu?

—No ho sé, cap a les vuit ple-garem trastos i a les deu marxem per agafar el tren del migdia.

—Bé, flns demà, bona nit.

L'endemà el pastor havia marxat a trenc d'alba, cap a dalt, a vigilar les ovelles. No el vam veure.

Això va passar pel juny de 1990. Des de llavors no he tornat a la Vall de Campcardós. De vegades em pregunto per la vida d'aquell home solitari; trobar-lo va ser, sens dubte, una de les joies més valuoses d'aquell llarg vagareig, d'aquell llarg estiu.

LA VALL DE CAMPCARDÓS PE-TITA GUIA PRÀCTICA

Situació:

La Vall de Campcardós és situada a l'oest. del poble de Porta. Els cims que envolten la vall son els següents: al sud, la carena del Puig Pedrós al Pic Colomer, amb el famós circ dels Engorgs (Meranges), a l'altra banda de les muntanyes. A l'oest el cordal discorre del Pic Colomer al Pics Negre d'Envalira, passant per la Portella Blanca d'Andorra. Al nord delimita la vall la serralada dels Pics d'Envalira, Fontnegra i les Puntetes de la Vinyola.

El poble de PORTA és a mig trajecte de la carretera que enllaça Puigcerdà amb el Coll de Pimorens. És un poble molt trist; a l'hivern resten tancades quasi la totalitat de les cases, a l'estiu trobem una petita botiga de queviures, al costat de la

carretera, que obren quan volen. A Porta també es pot arribar amb tren de la S.N.C.F. (línia Tour de Querol - Ax les Termes). El camí cap a la vall neix en el túnel que passa per sota la línia del tren, hi ha un quilòmetre asfaltat que acaba en un aparcament per a vehicles. La pista, sense asfaltar, puja fins a la mateixa cabana de Campcardós, que, com heu pogut llegir, a l'estiu resta ocupada pel pastor. Del poble de Porta a la cabana hi ha una hora i mitja de camí. (GR 7).

Diset apunts sobre les possibles ascensions a la Vall de Campcardós:

Puig Pedrós - 2.905 m (també dit de Campcardós)

1) Des de la cabana, fàcil: de 2 a 3 hores. Diferents alternatives segons anem per la Portella Blanca de Meranges (recomanable); o per la Coma que s'obre a llevant de la cresta Peiraforca-Roc Colom (més feréstec i amb més tarteram).

2) Al vessant NE hi ha un esperó rocós de 200 m anomenat el Gran Caputxó de Campcardós. Hi ha una via fàcil d'escalada oberta el 1959.

Pic de Camp Colomer - 2.863 metres

3) Des de la cabana per la Portella Blanca d'Andorra i per l'aresta nord, dita Serra de l'Esquella: cresteram fàcil amb algun pas aïllat de II*, 2,30 h a 3 h.

4) Tot crestejant el fàcil circ d'Engorgs passant pel pic de Bes-

Pic Colomer des de l'estany de Passaderes

PIRINEU

sola o d'Engorgs (2.818 metres) - 1 h des del Puig Pedrós.

Pic Negre d'Envalira - 2.825 metres

5) Des de la cabana cap a la Portella Blanca d'Andorra (0), i seguint cap al nord el fàcil llom. 2 h a 2,30 h. Es pot pujar directament per l'estany de les Passaderes (vessant. SE) sense assolir la Portella.

Pic de l'Esquella - Pics de Fontnegra - Pic de la Valleta i Puntes de la Vinyola - 2.785 m, 2.877 m, 2.814 m, 2.787 m

6) Llarg i fàcil cordal que constitueix la serralada que delimita la vall cap al nord. La millor alternativa es començar per l'Oest (Pic Negre d'Envalira ←) i enllaçar tots els cimals cap al Est, 2 h a 2,30 h. La baixada es fa directament cap al sud per pendents d'herba de moderada inclinació i sense camí que donen directament a la cabana.

Pic de Peiraforca - 2.647 m

7) Pels canalons del contrafort NE i aresta NE - fàcil (I*, I+) via normal.

8) Per la cara nord, vessants de 45° a 50° graus, tan sols interessants amb neu.

9) Esperó NW. → via de 7 llargs amb dificultat, màxima de 6.^a

10) Via de l'aresta oest → via de 12 a 13 llargs amb passos de V° grau.

Roc Colom - 2.680 m (També dit Pic de Marfaig)

11) Aresta sud: xemeneia de III+ al principi, després II, III*, 2 llargs de corda.

12) Cara E i cresta NE - via normal - II+ a l'aresta, a la qual accedim per terrasses inclinades però fàcils.

13) Cresta Peiraforca-Roc Colom: entretingut, cresteriu, sobretot a la primera part, passos de IV+ a l'Agulla del Gegant, bastants ràpels i trams de III* de 3 a 6 hores.

14) Paret nord de l'Agulla de Gegant: via d'escalada de 5 llargs dificultat, màxima de 6.^a

15) Paret Nord: via GAM. 200 m aprox.

16) Paret NW - via CE. Àliga V* - A1, 200 m aprox.

17) Paret, Oest - via de Sant Joan - V* - A1, 200 m aprox.

A l'hivern cal comptar amb les possibilitats, moltes encara per a explotar, que ens ofereixen els ves-

sants nords del Pic de Camp Colomer i Pic d'Engorgs, el vessant Oest del Peiraforca, mixtes a les parets Nord i Oest del Roc Colom, i tot el vessant, ple de canals, que presenta el Puig Pedrós cap al NW. A prop del mateix poble de Porta es fan petites cascades de gel en temps fred, de 10 a 20 metres, amb ressalls de 90°.

Bibliografia útil

* Guia de la Cerdanya i altes valls del Segre - A. Jolis i M. A. Simó - Ed. Montblac-Martin (CEC) - any 1986,

* Escalada en Haute Vallée de l'Ariège - T. et C. Pouxviel - edició pròpia - any 1993.

* Cimas pirenaicas - M. Sébastien - Ed. Martínez Roca - any 1985.

* 100 cims pel Pirineu Català - C. Gel - Sua Editoriak - any 1995

* Mapa I.G.N. francès - carta 2249 OT - escala 1:25.000

Arribant al Roc Colom →

